

Our Founding Families: Personalities in Sefer Bereishit
by Michael Teitcher

The "Other Side of the Family": Hagar the Egyptian

(1) בראשית יב:טו

ולאברם היטיב, פָּעֹרֶה; וַיְהִי-לוּ צָאוֹן-וּבָקָר, וְתָמְרִים, וְעֲקָדִים וְשִׁפְחָת, וְאֲתָנָת וְגַמְלִים.

(2) בראשית ר'ה מה:ז

אמר ר"ש בן יוחאי הגר בתו של פרעה הייתה וכיון שראה פרעה מעשים שנעשו לשרה בביתו נטל בתו וננתנה לו, אמר מוטב שתאה בת' שפהה בבית זה, ולא גבירה בית אחר, הה"ד (בראשית טז) וליה שפהה מצרית ושם הגר, הא אגריך.

(3) רד"ק בראשית טז:ז

ותענה שרי - עשתה עמה יותר מדי וعبدת בה בפרק, אפשר שהיתה מכיה אותה ומקלلت אותה ולא הייתה לסובל וברחה מפניה. ולא נ恒ה שרה בזה למדת מוסר ולא למדת חסידות, לא מוסר כי אע"פ שאברהם מוחל לה על כבודו, ואמר לה "עשֵי לה הטוב בעיניך" היה ראוי לה למשוך את ידה לכבודו ולא לעונתה; ולא מדת חסידות ונפש טוביה כי אין רואיה לאדם לעשות כל יכולתו במא שחתה ידו, ואמר החכם מה נאווה המחלילה בעת היכולות, ומה שעשתה שרי לא היה טוב בעיני האל, כמו שאמר המלאך אל הגר "כי שמע ה' אל ענייך" והשיב לה ברכה תחת עניה. ואברהם לא מנע שרי מלעונתה, אע"פ שהיא רע בעיני, משומ שולם בבית. וכן זה הספר נכתב בתורה لكنות אדם ממנו המדות טובות ולהרחק הרעות:

(4) משלוי פרק ל

כא תחת שלוש, רגזה ארץ; ותחת ארבע, לא-תוכל שאת.

כב תחת-עֲבָד, כִּי יִמְלֹא; וּגְבָל, כִּי יִשְׁבַּע-לְחֵם.

כג תחת שנואה, כִּי תִּפְעַל; וְשִׁפְחָה, כִּי תִּרְכַּש גְּבֻרָתָה.

(5) שמות פרק א

יא וַיְשִׁימֹו עַלְיוֹ שָׂרֵי מִסִּים, לְמַעַן עַצְתוֹ בְּסֶלֶתֶם; וַיְكַנֵּו עַרְיוֹ מִסְכָּנוֹת, לְפָרָעה--אַת-פְּתָם, וְאַת-רְעַמֵּס. יְב וְכָאַשֵּׁר יִעֲבֹר אָתָן, כְּוֹ יִרְבָּה
וכו יִפְרַץ; נִקְצָו, מִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. יְג וְנִעְכְּדוּ מִצְרָיִם אַת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּפֶרַח.

(6) בראשית ר'ה מה:ז

ותענינה שרי ותברחה מפניה, רבי אבא בר כהנא אמר מנעתה מתשמש המטה, רבי ברכיה אמר טפחתה בקורדייקיסון על פניה, ר' ברכיה בשם רבי אבא בר כהנא דליים ופנדיות הוליכה לה למරחץ.

(7) אבן עוזרא בראשית טז:יב

(יב) פרא אדם חPsi בין האדם, בטעם מי שלח פרא חPsi (איוב לט, ה), והטעם שלא ימושל בו זר ממשפחותו.

(8) בראשית יג

טו וַיֹּאמֶר ה֑, אֶל-אֶבְרָהָם, שְׂנִי אֲשֶׁתֶךָ, לֹא-תִקְרָא אַת-שָׁמָה שָׂרֵי; כִּי שָׂרָה, שָׁמָה. טז וּבְרָכָתִי אֶתְךָ, וְגַם נָתַתִּי מִנְגָּה לְבָנֶךָ; וּבְרָכָתִיךָ
וקי'תָה לְגֹזִים, מַלְכִי עָםִים מִמְּנָה יִהְיוּ.